

Document de ședință

B9-0439/2023

16.10.2023

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarațiilor Consiliului și Comisiei

în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la evoluțiile recente în cadrul dialogului dintre Serbia și Kosovo,
inclusiv situația din municipalitățile din nordul Kosovo

(2023/2880(RSP))

**Klemen Grošelj, Malik Azmani, Petras Auštrevičius, Dita Charanzová,
Katalin Cseh, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Karen Melchior, Javier
Nart, Nicolae Dragoș Pîslaru, Ioan Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans**
în numele Grupului Renew

Rezoluția Parlamentului European referitoare la evoluțiile recente în cadrul dialogului dintre Serbia și Kosovo, inclusiv situația din municipalitățile din nordul Kosovo (2023/2880(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Kosovo și Serbia,
 - având în vedere Acordul de stabilizare și de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Serbia, pe de altă parte¹, și Acordul de stabilizare și de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice, pe de o parte, și Kosovo, pe de altă parte²,
 - având în vedere declarația din 24 septembrie 2022 a Înalțului Reprezentant/Vicepreședintelui Josep Borrell privind atacul împotriva forțelor de poliție din Kosovo,
 - având în vedere Primul acord privind principiile care reglementează normalizarea relațiilor (Acordul de la Bruxelles) dintre guvernele Serbiei și Kosovo din 19 aprilie 2013, acordurile din 25 august 2015 și dialogul în curs facilitat de UE pentru normalizarea relațiilor,
 - având în vedere Acordul de la Bruxelles din 27 februarie 2023, Acordul de la Ohrid din 18 martie 2023 și anexa de punere în aplicare a acestuia,
 - având în vedere Declarația de la Tirana, adoptată la summitul UE-Balcanii de Vest din 6 decembrie 2022,
 - având în vedere rezultatul reuniunii la nivel înalt organizate la 27 februarie 2023 de Vicepreședintele Comisiei/Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate cu privire la acordul pe calea normalizării dintre Kosovo și Serbia,
 - având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât situația din nordul Kosovo este în deteriorare de mai multe luni, în special de la alegerile municipale din aprilie 2023, boicotate de cel mai mare partid politic sârb din Kosovo, Lista sârbă, ai cărui membri au demisionat din instituțiile kosovare; întrucât, în mai 2023, au izbucnit confruntări în nordul Kosovo, soldate cu rănirea a 25 de membri ai forțelor de menținere a păcii din Kosovo (KFOR);
- B. întrucât la 24 septembrie 2023 a avut loc un atac paramilitar coordonat și sofisticat în Banjska, în nordul Kosovo, la care au participat zeci de paramilitari sârbi care au atacat unități de poliție kosovare, atacuri soldate cu moartea unui ofițer de poliție kosovar și cu rănirea altor doi; întrucât gruparea armată s-a adăpostit apoi în mănăstirea Banjska, punând în pericol pelerinii și forțând forțele speciale din Kosovo să intervină,

¹ JO L 278, 18.10.2013, p. 16.

² JO L 71, 16.3.2016, p. 3.

intervenție soldată cu arestări și cu moartea a trei luptători;

- C. întrucât autoritățile kosovare au capturat un veritabil arsenal de arme, muniții și vehicule după arestarea unora dintre persoanele înarmate; întrucât majoritatea armelor confiscate erau produse în Serbia, iar unele au trecut prin centre de întreținere ale statului sârb, tipul și cantitatea de arme confiscate sugerând că este vorba despre o operațiune de substanță și coordonată; întrucât autoritățile kosovare acuză statul sârb de implicare;
 - D. întrucât Milan Radoičić, principalul factor de putere din nordul Kosovo, aliat al președintelui Serbiei, Aleksandar Vučić, și, până de curând, șeful adjunct al Listei sârbe, a admis că a organizat și participat la incident; întrucât Milan Radoičić se află pe lista de sancțiuni a SUA din 2021 pentru implicare în criminalitatea organizată;
 - E. întrucât, după ce a fost reținut pentru scurt timp și interogat de autoritățile sârbe, Milan Radoičić a fost eliberat de Curtea Supremă din Belgrad; întrucât președintele Serbiei, Aleksandar Vučić, a refuzat extrădarea lui Milan Radoičić în Kosovo, întrucât guvernul sârb a declarat o zi de doliu național pentru cei trei sârbi morți, iar mass-media afiliată regimului i-a glorificat drept martiri;
 - F. întrucât, după atac, Serbia a trimis temporar trupe suplimentare la frontiera cu Kosovo, escaladând astfel și mai mult o situație deja tensionată; întrucât aceste incidente au exacerbat instabilitatea regională și au subminat dialogul dintre Serbia și Kosovo;
 - G. întrucât, în pofida eforturilor de mediere depuse de UE în ultimele luni, Serbia și Kosovo nu au reușit să facă progrese în direcția normalizării relațiilor lor;
 - H. întrucât atât Serbia, cât și Kosovo aspiră să adere la UE; întrucât UE este cel mai mare donator, partener comercial și investitor al Kosovo și al Serbiei; întrucât UE sprijină intenția Serbiei și a Kosovo de integrare europeană, în special prin Instrumentul de asistență pentru preaderare (IPA) III și Planul economic pentru Balcanii de Vest,
1. condamnă ferm atacul din 24 septembrie 2023 din satul Banjska și își exprimă solidaritatea cu victimele și familiile lor;
 2. solicită UE și statelor sale membre să își intensifice colaborarea cu instituțiile din Kosovo, cu Misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo (EULEX) și cu KFOR, să clarifice toate detaliile legate de acest atac și să identifice și să aducă în fața justiției pe toți cei responsabili de planificarea, finanțarea și executarea sa; invită autoritățile sârbe să participe fără rezerve la ancheta în curs; invită UE și statele sale membre să pregătească sancțiuni specifice împotriva organizatorilor, finanțatorilor și autorilor atacului din 24 septembrie 2023 de la Banjska, pe baza constatărilor anchetei;
 3. condamnă și deplânge modul în care autoritățile sârbe au gestionat acest incident grav de securitate, inclusiv prin desfășurarea de trupe în apropierea frontierei cu Kosovo, încercările de a destabiliza Kosovo, reticența în a coopera în cadrul anchetei, atitudinea indulgentă arătată față de organizatorii și autorii atacului și discursul liderilor sârbi în timpul acestei crize; invită autoritățile sârbe să își retragă toate trupele și armamentul greu de la frontiera cu Kosovo, în conformitate cu acordurile anterioare;

4. invită KFOR și EULEX să efectueze evaluări comune periodice ale securității în nordul Kosovo pentru a evalua situația de securitate și să se concentreze mai mult pe rolul important pe care îl are crima organizată în evoluțiile din această regiune; salută recenta consolidare a KFOR și îndeamnă statele membre ale NATO să ia în considerare viitoarea consolidare a forței de menținere a păcii; solicită UE și statelor sale membre să mărească și mai mult unitățile EULEX de pe teren, în special în nordul Kosovo și, dacă este necesar, să își exercite mai strict rolul de intervenție în nordul Kosovo în această perioadă;
5. condamnă actele de violență împotriva cetățenilor kosovari, a trupelor KFOR, a organelor de aplicare a legii și a mass-media din nordul Kosovo; solicită investigarea rapidă, transparentă și în profunzime a tuturor acestor incidente și tragerea la răspundere și pedepsirea tuturor făptașilor; subliniază că este important să se depună toate eforturile pentru a îmbunătăți situația fragilă de securitate și pentru a dezamorsa potențialii factori declanșatori de tensiune și/sau conflict;
6. invită Serbia și Kosovo să denunțe toate formele de violență și actele de provocare, îndemnând la prudență și la încetarea imediată a oricăror acțiuni care ar putea escalada și mai mult tensiunile; invită Serbia și Kosovo să se abțină de la acțiuni unilaterale care ar putea submina pacea și stabilitatea în regiune și, în schimb, să depună eforturi active în vederea soluționării pașnice a litigiilor prin dialogul mediat de UE;
7. invită liderii din Kosovo și Serbia să își reafirme angajamentul față de Acordul de la Ohrid și față de acordurile anterioare mediate de UE, să ia măsuri credibile de punere în aplicare și să se implice activ și constructiv în dialogul mediat de UE pentru a rezolva chestiunile pendinte și a normaliza relațiile, evitând și discursurile sau acțiunile care ar putea împiedica procesul de dialog; solicită UE să joace un rol mai activ de mediator în dialogul Serbia-Kosovo și în Balcanii de Vest în general;
8. își reiterează apelul pentru aplicarea completă, cu bună-credință și în timp util a tuturor acordurilor aplicabile de către ambele părți, dar și înființarea unei asociații a municipalităților cu majoritate sârbă pe baza unor principii deja convenite; consideră că o soluție finală și satisfăcătoare va consolida cooperarea, stabilitatea și prosperitatea în întreaga regiune și va permite concilierea durabilă între cele două popoare, ca o condiție prealabilă pentru integrarea în UE a ambelor state;
9. subliniază că nepunerea în aplicare a acordurilor mediate de UE și lipsa progreselor în normalizarea relațiilor lor pun în pericol perspectivele de integrare a celor două țări în UE; subliniază că normalizarea relațiilor este esențială pentru progresul ambelor țări în direcția aderării la UE; solicită UE să ia măsuri în cadrul asistenței de preaderare pentru cazurile de nerespectare a acordurilor;
10. solicită intensificarea cooperării internaționale și transfrontaliere împotriva criminalității organizate; regretă progresele limitate în investigarea și urmărirea penală a unor astfel de cazuri; își exprimă îngrijorarea cu privire la situația dificilă a luptei împotriva criminalității organizate în nordul Kosovo, unde bandele criminale continuă să opereze, afectând viețile și perspectivele de viitor ale cetățenilor kosovari în municipalitățile nordice;
11. regretă că Serbia a reluat campania de anulare a recunoașterii Kosovo; invită Serbia să

se abțină de la încercările de a izola Kosovo de comunitatea internațională, militând împotriva recunoașterii sale sau excluzând țara din organizațiile internaționale;

12. regretă boicotarea instituțiilor judiciare încurajată de partidele politice naționaliste sârbe; deplânge boicotarea alegerilor municipale din nordul Kosovo la 23 aprilie 2023 de către principalul partid politic din nordul Kosovo, Lista sârbă, precum și intimidarea politicienilor din opoziție sârbi; regretă insistența guvernului de a menține cetățeni aparținând comunității albaneze kosovare în postul de primari în municipalitățile din nord, în pofida numărului foarte scăzut de participanți la alegeri, dat fiind că gradul lor scăzut de legitimitate împiedică procesul de reconciliere și integrare a comunităților albaneze și sârbă din Kosovo; solicită reluarea imediată a alegerilor locale din regiunea în cauză, cu participarea deplină a tuturor partidelor politice, pe baza unor principii libere și corecte;
13. invită Kosovo să remedieze toate deficiențele rămase în procesul electoral și să pună corect în aplicare recomandările făcute de misiunile UE de observare a alegerilor și să asigure un proces electoral liber și echitabil pentru toate partidele politice;
14. regretă că inițiativele de implicare a comunității sârbe în structurile politice, sociale și economice din Kosovo rămân foarte limitate; își reiterează apelul adresat autorităților kosovare de a îmbunătăți dialogul intern cu organizațiile independente ale societății civile ale sârbilor kosovari, cu scopul de a consolida încrederea, de a ușura viața de zi cu zi a sârbilor kosovari, de a-i integra cu succes și de a asigura un mediu favorabil unei concilierii durabile între cele două națiuni;
15. reiterează necesitatea revenirii urgente a sârbilor kosovari în instituții, încurajând totodată guvernul să-și intensifice în mod semnificativ eforturile pentru reintegrarea acestora; reafirmă că reconcilierea și integrarea comunității sârbe în Kosovo sunt esențiale pentru a asigura stabilitatea țării și pentru a face progrese în normalizarea relațiilor Priștina-Belgrad;
16. invită autoritățile sârbe, înalți reprezentanți politici și funcționari să se abțină de la utilizarea unui limbaj derogatoriu în legătură cu procesul de negociere mediat de UE, cu politicile UE în Balcanii de Vest și cu procesul general de extindere a UE, deoarece un astfel de comportament poate reduce sprijinul public pentru politicile UE și extinderea UE în general;
17. condamnă încercările Rusiei de a-și exercita influența asupra Balcanilor de Vest, prin exploatarea diviziunilor culturale, etnice și religioase și prin destabilizarea forțelor prodemocratice; solicită clarificarea completă a eventualului rol jucat de Rusia în atacul care a avut loc la Banjska;
18. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, președintelui, guvernului și parlamentului kosovar, președintelui, guvernului și parlamentului Serbiei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, ONU și Consiliului Europei.